

حساسیت سه مرحله رشدی مگس مینوز *Liriomyza sativae* Blanchard (Dip.: Agromyzidae) به حشره‌کش‌های بیورشنال در شرایط آزمایشگاهی

بنفشه اصغری طبری^۱، عزیز شیخی گرجان*^۲، محمود شجاعی^۱، محمدظاهر رجیبی^۳، آرزو یوسفی پرشکوه^۲

۱- گروه حشره‌شناسی کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

۲- موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، تهران

۳- سازمان حفظ نباتات، تهران

چکیده

مگس مینوز سبزیجات یکی از آفات مهم خیار گلخانه‌ای در ایران می‌باشند. در سال‌های اخیر مصرف بی‌رویه آفت‌کش‌ها موجب افزایش جمعیت این آفت در گلخانه‌ها شده است. به منظور بررسی کارایی حشره‌کش‌های بیورشنال (Biorational) موثر در کنترل این آفت سه حشره‌کش سیرومازین، اسپینوساد و اکسی‌ماترین در شرایط آزمایشگاهی طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۸۶ مورد آزمایش قرار گرفت و با حشره‌کش آدامکتین به عنوان حشره‌کش رایج در کشور مقایسه شد. در شرایط آزمایشگاهی تاثیر حشره‌کش‌های سیرومازین با غلظت‌های ۷۵ و ۱۵۰ میلی‌گرم بر لیتر اسپینوساد با غلظت‌های ۴۸ و ۹۶ میلی‌گرم بر لیتر، اکسی‌ماترین با غلظت‌های ۳ و ۹ میلی‌گرم بر لیتر و آدامکتین با غلظت‌های ۱۲ و ۲۴ میلی‌گرم بر لیتر (براساس ماده موثره) روی مراحل مختلف لاروی، شفیرگی و حشره کامل در قالب طرح کاملاً تصادفی مورد آزمایش قرار گرفت. بررسی‌ها نشان داد حشره‌کش‌های اسپینوساد، اکسی‌ماترین و سیرومازین با بیش از ۹۵ درصد مرگ و میر بیشترین تاثیر را روی مراحل مختلف لاروی (خصوصاً سنین اولیه لاروی) داشتند در صورتی‌که آدامکتین در غلظت پایین (۱۲ میلی‌گرم بر لیتر) با میانگین ۲۳/۱۸ درصد کمترین تلفات را روی مرحله لاروی داشت. در آزمایشات به عمل آمده روی شفیره‌ها، اکسی‌ماترین (۹ میلی‌گرم بر لیتر) با میانگین ۵۱/۹ درصد بالاترین تاثیر و اسپینوساد (۴۸ میلی‌گرم بر لیتر) با میانگین ۰/۸۹ درصد کمترین تاثیر را داشتند. در زیست‌سنجی حشره‌کش‌ها روی حشرات کامل مگس مینوز، اسپینوساد (۹۶ میلی‌گرم بر لیتر) با میانگین ۹۲/۱ درصد بیشترین و سیرومازین (۱۵۰ میلی‌گرم بر لیتر) با ۶/۲ درصد کمترین تلفات را روی حشرات کامل داشته‌اند. همچنین مقایسه حساسیت مراحل مختلف رشدی مگس مینوز به حشره‌کش‌ها نشان داد که مرحله شفیرگی کمترین حساسیت (۵۱/۶۳-۰/۸۹ درصد) و سنین اولیه لاروی بیشترین حساسیت (۲۳/۱۸-۱۰۰ درصد) را به حشره‌کش‌ها دارا می‌باشند. همچنین

*نویسنده رابط، پست الکترونیکی: Ashaikhi@gmail.com

تاریخ دریافت مقاله (۸۷/۹/۲۱) - تاریخ پذیرش مقاله (۸۸/۲/۱۲)

